

7. kapitola – Egypt a Exodus: 2. časť

Texty

Hlavné: Exodus 19-20; 23-25; 32-34; 40 (dobrovoľne Exodus 19-40)

Doplňkové: Lukáš 12, 16-31, Hebrejom 9, 4; Zjavenie 11, 19 – 12, 6

KKC: 696-697

A. Kontext príbehu

V predchádzajúcej lekcii Boh povolal Mojžiša, aby cez neho vyslobodil svojho prvorodeného syna Izraela z egyptského otroctva - aby slúžil iba jedinému a pravému Bohu. Odhalil im svoje meno – YHWH, „Ja som“ – a vyslobodil ich takým spôsobom, aby sa moc Jeho mena ukázala v plnosti aj pred Egyptom. V sérii rán usvedčil egyptských bohov z nemohúcnosti (a Egyptanov z modlárstva). Ukázal, že iba On je zdrojom aj obživou všetkého života a moci. Boh previedol vyvolený ľud bezpečne cez Červené more a vzápätí utopil nepriateľa, ktorý ho prenasledoval – je to obraz nášho krstu, ktorým sme oslobodení od moci hriechu a znovuzrodení cez vodu k novému životu v Kristovi.

Červená farba Červeného mora ukazuje farbu, ktorou si toto obdobie znázorňujeme na grafe. Predchádzajúca časť nám ukázala, ako Boh vyslobodil Izrael. Táto 2. časť nám ukáže, ako Boh založí národ, v ktorom ľudia môžu žiť ako slobodné Božie deti. To je pre nás životne dôležité poznanie, pretože kresťania sú dedičmi praotca Izraela, členmi kráľovstva, o ktorom Boh prisľúbil, že bude zdrojom požehnania pre svet.

Vyslobodenie z Egypta neznamenal, že Izrael začal automaticky žiť tak, ako sa na Božie deti patrí. Rovnako aj vyslobodenie z moci hriechu cez krst (a prijatie do Božej rodiny) je veľký krok, no nie je to koniec našej snahy. Cesty a skúšky, ktorým čelí Izrael na ceste do zaslúbenej zeme – a spôsob, akým ich Boh pripravuje na to, aby im čelili – sú obrazom našej cesty do neba a dávajú nám návod.

Keď budete čítať zvyšok knihy Exodus, všimnite si, že Boh neoslobodzuje Izraelitov z otroctva, aby im vzápätí vravel: chodte každý svojou cestou do Kanaánu ako najlepšie viete. Formuje ich ako spoločenstvo, dáva im zákony, ktoré usmerňujú ich správanie a modlitby, a dáva im vodcov. Majú kráčať vpred spolu, nie vlastnou mocou, ale Božou mocou. Preto máme Cirkev. Sme v tom všetci spolu.

B. Prečítajte si príbeh

V druhej polovici knihy Exodus sa Boží ľud stáva národom a je mu daný Zákon, Svätostánok a Levitské kňazstvo. Prečítajte si Exodus 19, 20, 23–25, 32–34, 40 a všimajte si najdôležitejšie momenty tohto časového obdobia. Sledujte pohyb v strednej časti grafu časovej osi Biblie. Identifikujte hlavné postavy a všimnite si tok kľúčových udalostí a miesto, kde sa odohrávajú. Nejaké otázky? Zapište si ich.

Podme hlbšie (voliteľné): Ak chcete získať úplný obraz tohto obdobia, prečítajte si Exodus 19-40.

Ako vždy, pred čítaním sa pomodlite.

C. Podrobnejšie štúdium

Odpovede na tieto otázky vás vtiahnu do srdca príbehu. Ak niečomu nerozumiete, poznačte si to a vráťte sa k tomu v diskusii.

PRAVIDLÁ PRE ŽIVOT (EXODUS 19-24)

Otázka „Komu budete slúžiť?“ dominovala v prvej časti obdobia Egypt a Exodus. Ústredná otázka druhej časti znie: „Ako budete slúžiť?“ Po odchode z Egypta strávia deti Izraela celý rok na úpäť hory Sinaj. Za ten čas stretnú Boha, počujú jeho hlas a stanú sa jeho ľuďom.

1) Abrahámovi Boh sľúbil, že z jeho potomkov - Izraela - urobí národ a kráľovstvo. Prečítajte si Exodus 19, 1–6. Čo hovorí Boh, akým národom a kráľovstvom podľa neho budú, ak ho budú poslúchať a dodržiavať jeho zmluvu? Aký vplyv na svet bude mať podľa Božích plánov jeho „prvorodený syn“ Izrael?

2) a. Ako prikázania v Exodus 20, 2–11 sumarizujú ponaučenia získané počas úteku Izraela z Egypta?

b. Ako ostatné prikázania nadväzujú alebo súvisia s prvými tromi?

Exodus 21–23 sa nazýva „Kniha zmluvy“ – zoznam nariadení, ktoré aplikujú prikázania Desatora na každodenné situácie, ktoré bude Izrael riešiť ako národ. V Exodus 24 Izrael vstupuje do zmluvy s Bohom; Zákon, ktorý dostáva, sú v skutočnosti podmienky, s ktorými Izrael súhlasil.

3) Prečítajte si Exodus 23, ktorý zdôrazňuje dôležitosť uctievania samotného Boha, dodržiavanie predpísaných sviatkov, poslušnosť a službu Bohu. Akým prínosom to má byť pre Izrael?

- 4) Prepojenie na Nový zákon:** Izraeliti sa znepokojujú, čo budú jesť a piť a ako sa im bude dariť obrániť sa proti nepriateľom. Po rokoch otroctva hľadajú najprv ľudské riešenia svojich potrieb. Teraz sa ako Boží ľud musia naučiť, že ak dávajú Boha na prvé miesto vo svojom živote, bude na nich dohliadať.

Prečítajte si Evanjelium podľa Lukáša 12, 16–31. Ako je v Novom zákone zachovaný postup uprednostňovania Boha?

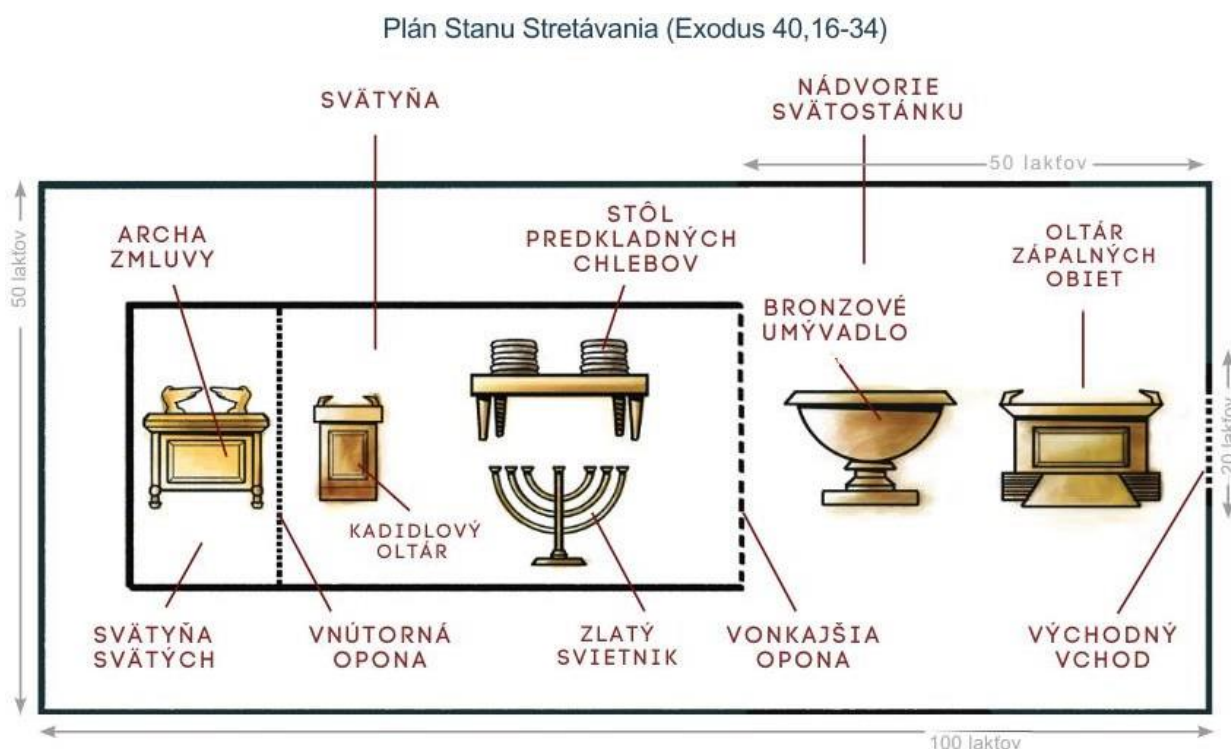
DESAŤ BOŽÍCH PRIKÁZANÍ

Nasledujúci zoznam Desatora pochádza z Deuteronomia 5, 6-21, z ktorého je odvodené tradičné katolícke číslovanie. Prikázania sa tiež objavujú v trochu inej podobe v Exodus 20, 2-17.

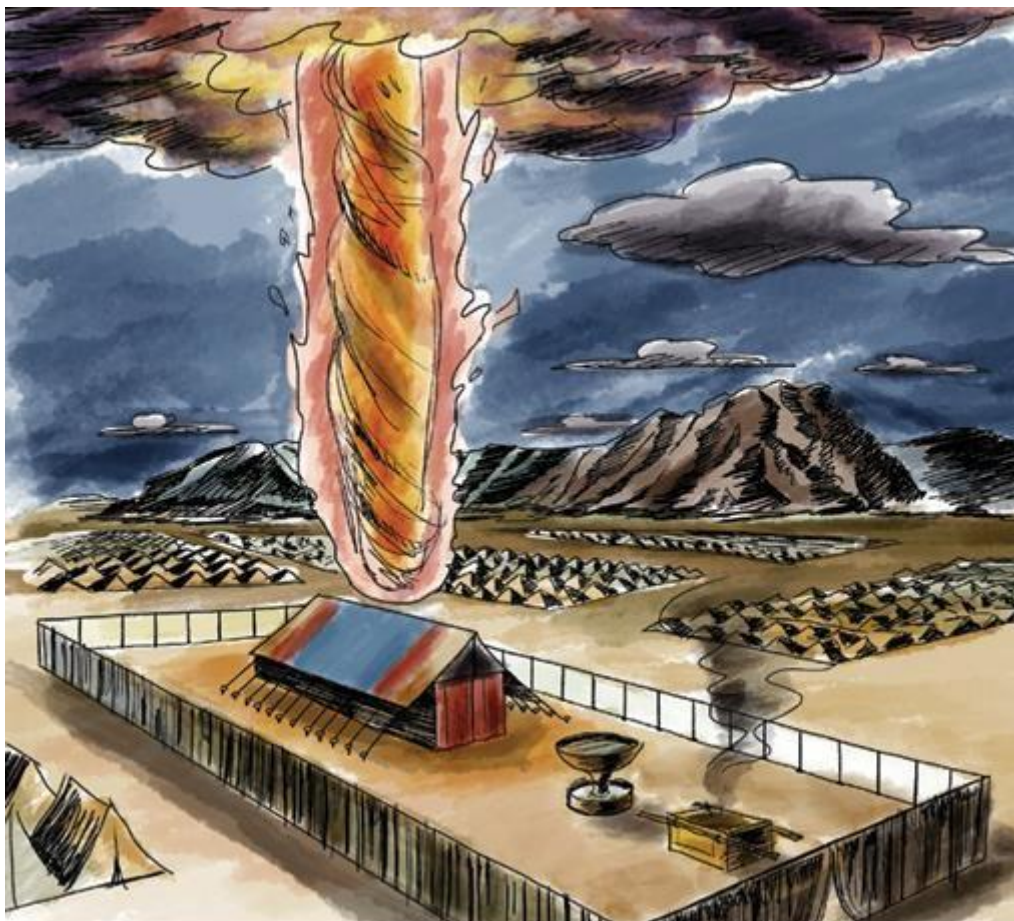
- I.** Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! Neurobiš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, ani toho, čo je dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať ani ich uctievať, lebo ja, Pán, tvoj Boh, som žiarlivý Boh, ktorý tresce neprávosť otcov na synoch až do tretieho a štvrtého pokolenia u tých, čo ma nenávidia, ale zmilúvam sa až nad tisícmi u tých, čo ma milujú a zachovávajú moje príkazy.
- II.** Nevezmeš meno Pána, svojho Boha, nadarmo, lebo Pán nenechá bez trestu toho, kto bude brať jeho meno nadarmo.
- III.** Zachovávaj sobotňajší deň, aby si ho zasvätil, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh. Šesť dní budeš pracovať a robiť každú svoju prácu, ale siedmy deň je sobota, (to jest odpočinok) pre Pána, tvojho Boha; vtedy nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani slúžka, ani tvoj vól, ani osol, ani nijaký tvoj dobytok, ba ani cudzinec, ktorý býva v tvojich bránach, aby tvoj sluha a tvoja slúžka mali podobný odpočinok ako ty. Pamätaj, že si bol otrokom v egyptskej krajine a že ťa Pán, tvoj Boh, vyviedol odtiaľ mocnou pravickou a zdvihnutým ramenom: preto ti Pán, tvoj Boh, prikázal zachovávať sobotňajší deň.
- IV.** Cti svojho otca a svoju matku, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh, aby dni tvojho života dlho trvali a aby sa ti darilo na zemi, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh!
- V.** Nezabiješ!
- VI.** Nescudzoložíš!
- VII.** Nepokradneš!
- VIII.** Nevysloviš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu!
- IX.** Nepožiaдаš manželku blízneho svojho!
- X.** Nepožiaдаš dom svojho blízneho ani jeho pole, ani jeho sluhu, ani jeho slúžku, ani vola, ani osla, ani nič, čo je tvojho blízneho!

PRAVIDLÁ BOHOSLUŽBY (EXODUS 25 – 31)

- 5) Na vrchole hory Sinaj Boh dáva Mojžišovi presné pokyny, ako postaviť prenosný stan stretávania nazývaný „svätostánok“ (doslovne „príbytok, kde prebýva Boh“) a jeho vnútorné zariadenie.
- a. Prečítajte Exodus 29, 42-46. Aký je účel svätostánku, ktorý odlíši Izrael od všetkých národov na zemi? (Pozri tiež Exodus 33, 14–16.)

Plán Stanu stretávania

- b.** Exodus 25 opisuje najdôležitejšiu časť svätostánku, Archu zmluvy, ktorá má vo Svätyni svätých čestné miesto. Tento priestor symbolizuje Boží trón; je to miesto, kde Boh zostúpi a prehovorí. Prečítajte si Exodus 16, 33-34 a 25, 10-22 a Hebrejom 9, 4. Aké predmety sa majú umiestniť do archy?

6) Prepojenie na Nový zákon: Prečítajte si Knihu zjavenia 11, 19 – 12, 6.

- a.** Opíšte ženu v tejto pasáži. Koho znázorňuje a ako to viete?
- b. Premýšľajte:** Zjavenie 11, 19 naznačuje, že túto ženu odetú slnkom..., možno považovať za novozákonné naplnenie Archy zmluvy. Nájdete dôvody, ktoré prostredníctvom obsahu Archy podporujú túto myšlienku?

NOVÉ KŇAZSTVO (EXODUS 32-40)

- 7) Štyridsať dní po sľube Izraelitov, že budú navždy Božím ľuďom, si postavili zlaté teľa, ktoré chceli uctievať. Boh ich zamýšľal zničiť (Exodus 32). Prečítajte si túto kapitolu a potom si prečítajte Exodus 5:22–6:8. Je o čase, keď Mojžiš veril, že Boh ľuďom „spôsobil zlo“ (Mojžiš požiadal faraóna, aby prepustil ľudí na púšť, kde sa budú klaňať Bohu a výsledkom prosby bolo navýšenie neľudskej práce pre Izraelitov a nedôvera voči Mojžišovi).

Premýšľajte: Čo ukazuje o Mojžišovi príhoda so zlatým teľaťom? Čo mu predtým v 5. kapitole knihy Exodus chýbalo? Na základe čoho žiada teraz o Božie milosrdenstvo?

- 8) Až do tejto doby prvorođený z každej rodiny pôsobil ako kňaz rodiny. V dôsledku incidentu so zlatým teľaťom sú kmene v istom zmysle „laicizované“. Rodina už nebude mať svojho kňaza, ale kňazi budú pochádzať iba z kmeňa Lévi. Aké vlastnosti vidíte u Levitov, ktoré ich kvalifikujú byť kňazmi?

- 9) **Prepojenie na Nový zákon:** Koniec Exodu opisuje, čo sa stane, keď sa dokončí práca na svätostánku: „Vtedy zakryl stánok zjavenia oblak a príbytok naplnila Pánova sláva.“ (Exodus 40, 34). Od tej chvíle ich oblak a oheň vedú na cestách, čo je viditeľným potvrdením Božej prítomnosti. . Nie je to prvýkrát, čo sa Božia prítomnosť ukázala prostredníctvom ohňa alebo oblaku (spomeňte si na horiaci ker v Exodus 3; na oblak a oheň na vrchu Sinaj v Exodus 2, 24 a na oblak, ktorý zostúpil do Mojžišovho stanu, keď Boh hovoril s Mojžišom v Exodus 33). Majte to na pamäti a prečítajte si KKC 696–697. Kto neskôr naplní tieto starozákonné symboly a ako?

D. Aplikácia

Tieto otázky vám pomôžu aplikovať jednu z kľúčových tém stretnutí vo vašom živote. Ak chcete, po meditácii odpovedzte Bohu krátkou písomnou modlitbou.

Incident so zlatým teľaťom ukazuje, že jedna vec je vyviesť Izrael z Egypta, no druhá je dostať Egypt z Izraela. Božie deti budú naďalej zápasiť s príťažlivosťou k iným bohom. Možno nie ste v pokušení postaviť si zlaté teľa vo svojej obývačke, ale predsa: existujú veci, nápady alebo ľudia, ktorým pripisujete zásluhy za Božie dielo vo vašom živote? Uctieвате ešte niečo iné okrem Neho? Ako vám dnes môžu pomôcť lekcie, ktoré sa Izrael naučil v týchto prvých rokoch?

Drahý Pane...

E. Zhrnutie

Ukončíte štúdium Egypta a Exodu a upevníte si to vo svojej mysli takto:

- 1) Pripomeňte si farbu tohto časového obdobia, červenú, a premýšľajte o nej v rámci čítania, aby ste si to mohli zapamätať.
- 2) Znova si prejdite 6. a 7. lekcii. Napíšte si stručné zhrnutie toho, o čom je obdobie Egypta a Exodu, alebo o jeho význame ako súčasti „veľkého obrazu“. (v dejinách spásy).